

У даному разі, для впровадження накопичувальної складової пенсійної системи, по-перше, необхідна розробка нормативно-правової бази для забезпечення ефективного захисту учасників пенсійної системи, а також попередження зловживань на фінансових ринках та приведення її у відповідність до міжнародних стандартів. Такими стандартами є принципи Міжнародної організації пенсійних наглядових органів (IOPS), яка об'єднує органи різних країн, що здійснюють нагляд за діяльністю з приватного пенсійного забезпечення. По-друге, необхідно забезпечити сталий розвиток фінансового ринку, як запоруки економічного зростання країни. Оскільки залучення фінансових ресурсів до системи соціального страхування сприятиме економічному зростанню країни загалом.

Література:

1. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» від 09.07.2003 № 1058-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1058-24?CVN54ZiRiaI4pUs8sh>.

2. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій» від 03.10.2017 № 2148-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2148-19?CVN72ZiRiaQbZHI4pUs80msh8Ie6>.

3. Петрушка О. Накопичувальна система державного пенсійного страхування: переваги та ризики запровадження в Україні. Світ фінансів. 2015. Вип. 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/svitfin_2015_1_12.

Анастасія СИДОРУК

студентка факультету фінансів

Тернопільський національний економічний університет

Науковий керівник:

к.е.н. ст. викладач кафедри фінансів ім. С.І. Юрія Петрушка О. В.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УКРАЇНІ

В Україні характерний низький рівень охоплення населення послугами недержавного пенсійного страхування, що в перспективі знижує його роль у фінансуванні потреб пенсіонерів. В першу чергу, це пов'язано з низьким рівнем доходів, і, відповідно, можливістю здійснення відрахувань на потреби пенсійного страхування на добровільних засадах. Ще одним чинником, що обмежує розвиток добровільного страхування є низький рівень довіри населення до установ фінансово-кредитної сфери та обмеженістю фінансових інструментів для інвестування акумульованих коштів учасників НПФ. Враховуючи ці чинники, можна зробити висновок, що недержавне пенсійне страхування можливе лише в довгостроковому періоді в якості вагомого доповнення до державної складової пенсійної системи України.

Недержавні пенсійні фонди (НПФ) є суб'єктами довгострокових фінансових вкладень, внаслідок чого мають велику кількість ризиків, що, в свою чергу, ускладнює їх розвиток та впровадження. В табл. 1 наведена класифікація ризиків та шляхи їх мінімізації. З цих даних можна зробити висновки, що відповідальність за частину ризиків лежить на державі та не залежить від участі НПФ.

Таблиця 1

Ризики недержавного пенсійного забезпечення та способи їх мінімізації*

<i>Назва ризику</i>	<i>Способи або мінімізації їх уникнення</i>
Фінансові	Страховання, еккаутинг, сканування загроз, диверсифікація у пенсійному страхуванні
Демографічні	Державні програми стимулювання народжуваності, підвищення якості та доступності медичних послуг
Управлінські	Створення оптимальної ієрархічної структури управління недержавним пенсійним фондом, впровадження спеціальних освітніх програм для майбутніх працівників НПФ
АктUARні	Автоматизація розрахунків, підвищення рівня кваліфікації працівників НПФ
Технологічні	Впровадження найсучасніших інформаційних технологій
Політичні	Мінімізація впливу політичної ситуації на економічну сферу шляхом інтеграції у світовий економічний простір
Психологічні	Підвищення рівня обізнаності та активності населення в питаннях пенсійного забезпечення

*Складено автором на основі [1, с. 124].

Удосконалення діяльності на рівні недержавних пенсійних фондів має бути спрямоване на підвищення диверсифікованості та якості послуг, що надаються. Шляхом реалізації удосконалення є укрупнення ПНФ. Розвиток НПФ за рахунок укрупнення можливий за рахунок залучення максимальної кількості платників внесків на потреби даного забезпечення або залучення платників з високим рівнем доходів.

До рекомендацій на державному рівні можна віднести запровадження більш жорстких умов реєстрації НПФ, врегулювання стандартів обліку пенсійних коштів, що є накопиченими на користь учасника НПФ. Також варто запровадити обов'язкове страхування фінансових ризиків, яке підвищить у майбутньому рівень гарантій для вкладників НПФ. Великий вплив також має кваліфікація працівників НПФ та загальний рівень фінансової культури.

Для підвищення рівня довіри населення до фінансово-кредитних установ, найбільш доцільною формою активізації недержавних пенсійних програм варто вважати розвиток корпоративних пенсійних фондів. Перевагами корпоративних пенсійних фондів перед недержавними пенсійними фондами відкритого типу та іншими видами недержавного пенсійного забезпечення є:

1. Удосконалення методики визначення оптимальної періодичності та тривалості здійснення внесків та отримання виплат з урахуванням специфіки діяльності підприємства-роботодавця. Доцільним є здійснення стандартизації умов участі в корпоративній пенсійній програмі відповідно до штатного розпису, тобто залежно від рівня заробітної плати працівника, а також з урахуванням стажу роботи та умов зайнятості.

2. Можливість активного залучення працівників до участі у недержавних пенсійних програмах.

3. Підвищення рівня довіри населення до недержавного пенсійного забезпечення. Це можна пов'язати з тим що простіше сформуванати позитивний імідж конкретного підприємства-роботодавця та недержавного пенсійного фонду ніж до всієї сфери загалом.

4. Зменшення часу та витрат на організацію діяльності фонду та удосконалення ведення іменних пенсійних рахунків, порядку здійснення пенсійних внесків на НПФ.

5. Спрощення роз'яснювальних робіт щодо видів та переваг недержавного пенсійного забезпечення та юридичних консультацій з питань законодавства. Потенційне формування консультативного центру з працівників фінансового та юридичного відділів, це дозволить підвищити обізнаність населення з питань пенсійного забезпечення.

Суттєвою перевагою недержавного пенсійного забезпечення, та копоративних пенсійних програм зокрема, є те що вони здатні гнучкіше враховувати індивідуальні потреби страхувальника, в прорівнянні з державною пенсійною системою. При розвитку корпоративних пенсійних фондів забезпечується формування довгострокових інвестицій в економіку та створюється можливість часткового самостійного інвестування у програми розвитку та модернізації виробництва [2, с. 56].

Отже, подальший розвиток пенсійних програм дозволить збільшити рівень участі населення в недержавному пенсійному забезпеченні, підвищити його активність у процесах накопичення коштів на майбутню пенсію, що буде сприяти удосконаленню національної системи пенсійного забезпечення.

Збільшення кількості учасників програм недержавного пенсійного страхування позитивно впливатиме на формування фінансової культури та збільшить рівень відповідальності населення за процеси накопичення власного пенсійного капіталу.

Література:

1. Пенсійна реформа в Україні: напрями реалізації: колективна монографія / За ред. Е.М. Лібанової. К.: Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи НАН України. 2010. 270 с.

2. Коваль О. П. Перспективи впровадження загальнообов'язкової накопичувальної пенсійної системи в Україні: вплив на економічну безпеку: монографія. К.: НІСД. 2012. 240 с.

Наталія СИНЮТКА

кандидат економічних наук,

старший викладач кафедри фінансів,

Національний університет «Львівська політехніка»

ПРАГМАТИКА ОПОДАТКУВАННЯ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ОБМЕЖЕНЬ У ФІСКАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ

Побудова раціональної моделі оподаткування в умовах обмеженого фіскального простору є ключовою проблемою успішної фіскальної політики будь-якої країни.

Оподаткування індивідуальних доходів економічних суб'єктів, в тому числі дилема справедливості та ефективності такого оподаткування, завжди перебувала в епіцентрі наукового дискурсу ще починаючи з роботи А. Сміта. Фундаментальною